

Izbija vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrť leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
štnine naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pošamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Bekapl se ne vra-
žajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 14.

V Mariboru, dne 3. aprila 1902.

Tečaj XXXVI.

Vabilo na naročbo.

Z veseljem naznanjamo našim cenj-
čitateljem in prijateljem lista, da se „Slo-
venski Gospodar“ vedno bolj širi med na-
šim kmetskim ljudstvom. Za to se zahva-
ljujemo pristrčno vsem našim prijateljem,
(posebno vrlim mladeničem in dekletom)
in jih prosimo, da nam še nadalje pridobivajo naročnike, da bomo ob koncu leta zopet z radostjo vskliknili: Naše delo ni zastoj! Mi gremo naprej!

Tiste naročnike, ki so z naročnino zaostali, pa prosimo, naj nam isto kmalu določijo, da ne bomo imeli z ustavljanjem lista sitnosti. — Naročnina naj se pošilja na „Upravništvo ‚Slov. Gospodarja‘ v Mariboru“.

Pri novih naročilih prosimo, naj se dostavi: nov naročnik.

Upravništvo.

Celjska gimnazija.

Nemci se še vedno niso pomirili, ker so dne 21. marcija v državnem zboru izgubili bitko za Celje. Nihče bi se ne čudil, ako bi se Slovenci veselili zmage, ki so jo pridobili s pomočjo dobrih in zvestih prijateljev ter se pripravljali za nadaljnje korake v celjski stvari. Gotovo je namreč,

da Nemci ne bodo mirovali, ampak skušali popraviti, kar so dne 21. marcija izgubili. A zgodilo se je med Slovenci nekaj drugega.

Vodja kranjskih liberalcev, dr. Tavčar, je zapustil stališče vseh Slovencev ter v svojem listu, zloglasnem »Slov. Narodu«, predlagal Nemcem spravo. Ker se v celjski stvari gre v prvi vrsti samo za to, ali ostanejo slovenski gimnazijski razredi še nadalje v Celju ali ne, se predlog kranjskih liberalcev more samo tako razumeti, da nam svetujejo, naj pustimo Celje. To pa v očeh vsakega Slovenca ni sprava, ampak kapitulacija.

To najnovejšo stališče kranjskih liberalcev v celjskem vprašanju nam je veliko škodovalo pri naših nasprotnikih in prijateljih. Nasprotniki trobijo sedaj v svet, da tudi nekateri Slovenci uvidijo, da je zahteva Nemcev opravičena, ako se prestavi slovenska gimnazija iz Celja, da se torej za Celje navdušujejo le slovenski politični hujskači. Vsakdo ve, posebno na Štajerskem, koliko moč imajo t-ki izrazi na zgoraj, če nosijo le količkaj verjetnosti na sebi.

Naši prijatelji med drugimi slovenskimi narodi pa se hudujejo, da jih silimo v državnem zboru, naj se z nami potegujejo za celjsko gimnazijo, doma pa ponujamo Nemcem spravo. Smatrajo nas za neodkritosrčneže ali vsaj za politične komediante.

Zakaj pa so kranjski liberalci za spravo? 1. Njim ni mar bojevanje za narodne vzore in težnje, ampak oni hočejo imeti proste roke za gonjo proti »farjem in klerikalcem«. 2. Ne smejo se v boju zoper

Nemce preveč izpostavljati, ker so ž njimi v tesni politični zvezi. Na Kranjskem gredo namreč v deželni zboru in pri volitvah Nemci in liberalni Slovenci skupaj.

Vkljub vsemu temu pa se nahajajo v deželah, kjer imamo narodne boje z Nemci, še vedno ljudje, ki podpirajo kranjske liberalce in njihove liste. Tudi na Štajerskem je tako! In ti prijatelji so posebno med našimi razumniki.

In sedaj poslušajmo! Ako je kak kmet ali viničar, ki je obiskoval samo par razredov ljudske šole, naročnik »Štajerca« — »Štajerc« gori ravno za take »sprave« kakor »Slov. Narod« — potem ga potisnemo ven iz naših narodnih vrst ter mu povemo, ti si nemškutar in med poštenimi Slovenci nimaš več prostora. Če pa kak lepo počesan slovenski razumnik čita »Slov. Narod« ter priseza vsled lastne duševne plitvosti na njegove nazore, potem je seveda še vedno narodnjak, rodoljub, domorodec in kakor se že glasijo ti lepozvočni izrazi. To je dandanes razloček med slovenskim kmetom in slovenskim razumnikom v presojevanju čiste narodnosti.

Listi poročajo, da bo dne 10. t. m. v Celju zborovanje, na katerem se bo javno ugovarjalo »spravnim« predlogom kranjskih liberalcev. Ne vemo, ali bode tudi kaj kmetov povabljenih na ta shod ali ne. Kolikor čujemo, imajo priprave za ta shod močje v rokah, ki tega gotovo ne bodo opustili in se ozirali tudi na kmeta. Krščansko misleči kmetje na Spod. Štajerskem se bodo

Listek.

Škrlatast cvet.

Po Vaclavu Kosmaku S. S.

Gotovo si že bil, dragi čitatelj, v jelkovem ali smrekovem gozdu in si videl, kako je tam krasno in ljubeznjivo! Oh, jaz imam gozde nad vse rad! Pa onemu, ki hodi vsak dan po lesih, postane ta krasota čisto navadna, tako da jo opazuje čisto ravnodušno ali je niti ne vidi: vse preveč zeleno mu je tu gori v teh vejah, vse preveč jednostavno. — Spomladi se pa tudi najsuhoparnejši modrijan ustavi pri kaki smreki, razgleda se vanjo z razkošjem, popraska za ušesi in meni: naj me vr... vzame; to je krasota! Kakor kita cvetja!

In to se godi navadno, ko se smreke razcvetajo v škrlatno cvetje. Smrekovi cveti roditelji »pur« štrlijo na vejah kvišku kakor plamenice (baklje), gorijo in se lesketajo kakor škrlat zlasti v solncu, da ti mora srce zarajati.

Drevo človeštva je sicer vedno zeleno, kakor smreka, čeravno tu pa tam suha iglica ali vejica z njega pade, ali to zelenje, to življenje njegovo je jednakomerno.

Ljudje se skrbijo, delajo, grešijo, ljubijo, sovražijo, zatirajo in — umirajo — Tako

gre to brez prestanka, tako, da se ti mrzi to vedno opazovati. Včasih pa se objavi na drevu človeštva krasni cvet, dober človek, poln čednostij, katerega krasi škrlat duševne plemenitosti, četudi hodi pota bede in siromaštva. Takega človeka opazovati je zanimivo in prijetno. In tak škrlatast cvet je bila Kočarkova Katrica.

Poslušaj torej, hočem ti pripovedovati čisto prosto dva pojavi iz njenega življenja.

I.

Sirota gre po svetu.

V Markovcu visi pred cerkvijo star lesen križ, Kristova podoba, ki ni sicer umetno izrezana in ima velike rudeče rane, ima kolena od poljubljanja že čisto oguljena. Ljudje na deželi so v marsičem otrokom podobni. Tudi jaz sem kot mali deček vroče poljubljal ta križ, četudi ni posebno krasen, in to delajo deželani v obče. Gledajo pač bolje v duhu kakor z očmi, — to je dobro —. Našo »gospodo« gane k spoštovanju le krasen in umetno izdelan križ.

Pred tem markovskim križem je klečala pred mnogo leti Kočarkova Katrica. Tiho je molila. Bila je zavita v veliko temno ruto, iz katere je milo gledalo njeno blede obličje, kakor mesec izza temnih oblakov. Njen obraz ni bil posebno lep a tudi ne nelep; bil je

priprost in ponižen kakor obraz svetnice. Naenkrat povzdigne modre oči k staremu križu, gleda skozi velike solze na Odrešenikov obraz in iz prsij se ji izvije vzdih in tresel se je ta vzdih kakor struna. In ta brneča struna je zvenela k nebu do nebeskih vrat, kjer se deli podpora različna in vsem. Kočarkova Katrica je bila uboga sirota. Očeta ni poznala — padel je v francoskih vojskah — a mater je videla pokladati v grob že v 9. letu. Uboga Katrica! Po materi ni ostalo drugega nego poročna obleka, nekaj rut za vsak dan ter star molitvenik, vezan v usnje z medenimi sponami. Kaj pa je tudi mogla revna težakinja, ki ni imela niti lastnega ognjišča, več zapustiti? Posteljo in skrinjo so prodali za pogreb.

Katricu so si vzeli začetkom sorodniki, pa hitro so se je naveličali. Poiskali so ji službo za pestunjo. No, najela se je, za kak predpasnik je tudi dobila, kaj pa je prestala za to, ne vprašaj se. Prosim vas, na ubogo siročce, katerega nihče ne brani, nakladajo mnogi ljudje toliko dela, da človeka boli reči. Katrica pa je služila pri gospodinji, katere se je vsak rad izogibal na deset korakov. Izkusila, trpela je dosti in vendar je postajala močnejša, rastla je kakor borovičica v strani, s katero maje veter, obletava dež in sneg. Ko je dorastla, služila je tu in tam za deklo.

na tem shodu seveda brez vsakega obotavljanja pridružili razumnikom ter obsodili »spravne« predloge kranjskih liberalcev.

Treba pa bo, da se na tem shodu tudi določi, da se pri presojevanju slovenskega rodoljubja pri razumnih ravno tako ravna kakor pri kmetih. Kdor ima liste kakor je »Slov. Narod«, ki govori in dela v nemškem smislu, tisti se naj ravno tako proglasi narodnim izdajcem, kakor kak prijatelj »Štajerca«. Magari če bodo med »proglšenimi« tudi državni ali deželni poslanci! Postanimo enkrat brezobzirni!

Potem še le, ako se to zgodi, imel bo »Slov. Narod« kot slovenski list nasproti javnosti isto veljavo kot »Štajerc«. Vsak dan lahko prinese kakor »Štajerc« cele kupe spravni predlogov, a vsak bo vedel, odkod prihajajo in koliko zaslombe imajo v narodu.

Kmetijske zadruge na Francoskem. *)

Kdor ima le količkaj sočutja za našega kmeta, razveselil se je, ko je sprejel državni zbor 18. dec. 1901 zakon o kmetijskih zadrugah. Bila pa je tudi že skrajna sila. Kmeta je potisnil na jedni strani boj proti kapitalizmu, a na drugi težki davki globoko v dolgove, iz katerih se nikdar sam ne bi mogel rešiti. Pomoči mu more edino dobra stanovska organizacija. Ko se mu je po dolgem čakanju ista obljubila, sme upati na zboljšanje žalostnih svojih razmer. Čakanje je bilo res dolgo, kajti predložen je bil zbornici načrt o kmetijskih zadrugah že l. 1891 a sprejet po dolgih desetih letih. Vse hitreje se je vršila kmetijska organizacija na Francoskem. Ko so bili v francoski zbornici leta 1884 potrjeni predlogi glede obrtnih zvez in se je prebral v drugem zasedanju 3. odstavek pravil, glaseč se: »Zadruge imajo nalogo varovati gospodarske koristi obrtnega in trgovskega stanu — — itd.«, prekinil je poslanec Oudet branje: »zakaj tudi ne varovati koristi kmetijskega stanu.« Predlog kmetijskih zadrug, ki takrat niti samostojno sestavljen ni bil, sprejel se je kmalu. Čez par let že je bilo ustanovljenih 1700 podružnic združenih v 10 večjih kmetijskih zadrugah, ki so štejele nad 700.000 udov. In to se je zgodilo na Francoskem, kjer kmetijsko ljudstvo ni kazalo

*) Članek je ponatisnjen po »Slov. Listu«.

Znala se je postaviti vsakemu delu, radi so jo jemali v službo in vendar je povsod čutila, da je uboga sirota; porivali so vero povsod nazaj in marsikateri surovež jo je zasmehoval. To jo je bolelo. — Katrica, že z malega zapuščena in zatirana, postala je vsled takih okolnosti tužna, osamela, pa tudi možata. »Ali ni svet odprt?« si je mislila. »Pojdem tje, kjer me ne poznajo. Delati znam, morebiti se preživim.«

Šla je h gospodu župniku na posvetovanje. Duhovnik ji ni branil, meneč, če ona Boga ne zapusti, tudi Bog nje ne bode. Sklenila je torej oditi in danes se loči. Bila je pri spovedi, pokrepčala se z Najsvetejšim kruhom, ki daje človeku moč, da more korakati, kakor nekoč prerok Elija, na večno Božjo Goro, da ne omaga in se ne zgrudi. Sveta maša je ravno minula. Tu kleči torej Katrica pred cerkvijo pod križem, ki ji je oče, mati, moč, podpora in tolažba. Cerkovnik je odprl duri, potrkal Katrico na rame in rekel: »Pojdi, čas je že, ne morem te čakati.« Katrica se je stresla, kakor iz sna prebujena, zarudela in podala cerkovniku roko v slovo: »Z Bogom, stric, jaz že odhajam!«

«A kam pojdeš?»

«V Brno.»

«Le pazi, da se tam ne pokvariš!»

«Prosila sem ravnokar za to.»

nič veselja do združenja, kajti njih beda ni bila tako kričeča, kakor pri nas.

Da moremo spoznati veliko potrebo in korist zadrug, pogledajmo njih delovanje.

Te zadruge pričele so delovanje z nakupovanjem gnojil in krme, stvari, ki so najbolj potrebne kmetu, in povzročile so velik upliv na trgovino s temi potrebščinami. Kmalu na to so si nakupile skupna kmetijska orodja zlasti dražjih strojev, katerih si posamezniki ne morejo omisliti n. pr. mlatilnice na par, slamoreznice itd. in prevzele so preje od države urejevano kanalizacijo in osuševanje močvirja. Pozneje pa so ustanovile zadrugne mlekarnice, sirarne itd.

Ne pridejo tu v poštev le mlekarnice, sirarne in slične naprave, katere smo deloma omenili, ampak ustanovitve tovarn za salami, klobase, nudelne, makarone in druge jestvine. Uradniki in delavci v teh tovarnah ne dobijo le stalne plače, ampak tudi delež pri končnem dobičku, kar jih brezdvomno tudi spodbuja k pridnosti in vestnosti.

Ustanovile so francoske zadrugne svoje posojilnice v veliko pomoč svojim udom. Pri zavarovanju proti ognju in toči zastopajo deloma agenturo večjih zlasti deželnih zavarovalnic ali pa so ustanovile lastne zavarovalnice pred vsem proti nesrečam pri živini in zavarovalnice za življenje. Poslednje imajo tako urejene, da plačujejo oni udje, ki pristopijo k nji z 25. letom 5 frankov (4.05 kron av. velj.) ostalo pa prispeva za ude zadrugni fond. Zavarovanici si s tem priskrbe pokojnino za starost, katero dobe po 65. letom v znesku 263 frankov (213.48 kron av. velj.). Tako je vsak zavarovanec rešen strahu pred starostjo, ko mu roke opešajo, na drugi strani pa dela sitnosti občini.

Posamezne zadrugne imajo svoje bolniške blagajne, iz katerih se vzdržavajo zadrugni zdravniki in podpirajo uboge udove in sirote umrlih zadrugnikov. V krajih pa, ki so ali preveč oddaljeni od mesta, ali ne morejo vzdržavati zdravnika, so zadrugne lekarne uravnane po zdravnikovem navodilu.

Posebno pa nam morajo ugajati pri francoskih zadrugah posredovalna sodišča. Seveda si ne smemo misliti, da se tu razpravlja o kriminalnih zločinih ali pa, da obsojajo v zapor, ampak ta posredovalna sodišča imajo, kot že beseda sama pove, namen posredovati in pomirjati osobito pri preprih, ki nastanejo vsled nevednosti prizadetih. Pomislimo le na nepotrebne pravde naših kmetov zaradi mej. In ravno take pravde so spravile že mnogo kmetov na kant. Dobička tako drugi nima kot advokat. Ta sodišča prav uspešno delujejo.

«No, dobro je tako», kimal je cerkovnik, »in če postane iz tebe tam kaka milostljiva gospa, ne pozabi na mene in pošlji mi za tobak«, dodal je pikaje.

Katrica je požrla to besedo in šla še molit na materin grob. Zelenel je na njem bršljan. Utrga si vejico, vloži jo v molitvenik, rije z roko v črno zemljo, kakor bi hotela prijeti za roko mrtvo mater, ki je spodaj nevzdravno spala — vstane in gre nazaj v župnišče.

Gospod župnik je sedel v zeleni utici pred župniščem in zajutrkoval.

«Dobro došla Katrica! ali prideš po slovo?»

Katrica mu poljubi roko in zašepeče: «Da».

«No, veseli me, da si se tako lepo pripravila na odhod. Sedi in poslušaj, kar ti porečem. Nimaš očeta, nimaš matere, da bi ti dali opomine in te blagoslovili; storim to jaz kot tvoj duhovni oče. — V mestu boš imela mnogo skušnjav; morebiti prideš v službo k ljudem, ki nimajo trohice vere in te bodo zasmehovali, če boš molila ali šla v cerkev. Rečejo ti, da so to neumnosti. Ne maraj za take besede in stori svojo krščansko dolžnost. Ako bi te v tem zadrževali, poišči si raji drugo službo, četudi manjšo, to nič

Za vzgled naj zadostuje posredovalno sodišče v Belleville. V 3—4 letih se je pred tem sodiščem poravnalo nad 170 preprirov.

Nič manjšega pomena niso zadrugne delavske posredovalnice, ki so tudi od vlade potrjene. V zvezi z drugimi zadrugami prav uspešno delujejo.

Kmetijske zadrugne že same na sebi so prava šola za kmeta. Saj v njih se nauči vsega, kar potrebuje v svojem stanu. Vendar pa ni zadovoljen francoski kmet, da bi se moral še le odrašen učiti vsega, ampak zahteva že v mladosti pouka v umnem poljedelstvu. Pred vsemi zasluži v tem oziru pohvalo bretonjski kmet. V vsaki bretonjski ljudski šoli poučuje se dečke poleg drugih predmetov nekaj ur v poljedelstvu, deklice pa dobivajo poduk o gospodinjstvu.

Da dobe zadrugniki dovolj dobrega berila, ustanavljajo zadrugne ljudske knjižnice. Potreba ljudskih knjižnic se vedno tudi pri nas povdarja — a žal bože — ustanovi se jih malo.

Videli smo delovanje francoskih kmetijskih zadrug. Res zavidati smemo Francoze. Preteče še nekaj desetletij, predno bo našemu kmetu vse tako dobro preskrbljeno, vendar bodimo veseli, da je vsaj enkrat sprejet zakon o zadrugah — dasi šele na papirju. — Le zadrugne bodo mogle spraviti kmeta do smisla za skupno delovanje in ga oprostiti polagoma hlapčevanju kapitalu. A to pomoz Bog!

Politični ogled.

Štajerski deželni zbor so nameravali takoj po velikonočnih praznikih sklicati h kratkemu zasedanju, da se Gradcu dovoli vzeti visoko posojilo. Ker pa se je bilo bati, da bodo stranke pri tem zborovanju veliko govorile in posegale celo v politične predmete, za to so opustili za sedaj sklicati deželni zbor in še ga bodo sklicali le koncem aprila.

Nemške zahteve. Nemci zahtevajo, naj se jim da še jeden Nемеc kot minister, kateri bo njihov zaupni mož. Pozabljajo pa, da so sedaj vsi ministri Nemci, čeravno Avstrija po večini ni nemška, da so vsi ministri navdušeni, preveč navdušeni Nemci, da torej Nemcem ni treba še posebnega ministra, kakor ga imajo Čehi in Poljaki. A nekdo bi potreboval takega ministra in to so Jugoslovani.

Veliki nemiri. V Macedoniji in Albaniji je zopet začelo nevarno vreti. Zbirajo se ustaške čete ter silijo ljudi, naj tudi zgrabijo

ne de. Bolji je mali zaslužek, da je le z Bogom pridobljen. V mestu so vojaki, zali fantje, poglede bodo metali za teboj, ali se ti bo dobrikal celo kak gospod, nikomur ne veruj, ne zaupaj! To bi bila cesta naravnost k pogubi. Ogibaj se, kjer se moreš. Bodi pravična in poštena, zvesta svojim gospodarjem, — no, pa v tem se na tebe zanesem. Tako in sedaj je dosti. Dolge pridige ti nočem govoriti; le to izvršuj, kar sem ti rekel in bode dobro. — Idi v mojo sobo! Na mizi leži zapečaten pismo, prinesi je sem!»

Katrica prinese list; gospod župnik pogleda naslov, je li prav in reče: «Tu imaš pismo za milostljivo prednico samostana. Pisal sem ji že prej, mogoče dobiš službo takoj, ako pa ne, ostaneš nekaj dnij v samostanu, da se ti ugodi kako mesto. — Za samostan lahko poižveš. Reci milostljivi prednici, da se ji spoštljivo priporočam. In sedaj lahko greš v imenu božjem. No, ne plakaj, ne, to nič ne pomaga. V mestu ti bode treba poguma ne pa joka. Ko bi potrebovala kakega sveta, piši mi.»

Katrica je poljubila staremu župniku roko in dve debeli solzi sta padli na njo. Ni mogla govoriti, zašepetala je samo: «Povrni Vam to —»

«No, no, že prav, že dobro!» nasmehnil se je duhovnik in ji pogladil zajokano obličje.

za orožje in se jim pridružijo. Kdor se jim ustavlja, tega umorijo. V neki vasi pri Dilepu je bil umorjen učitelj Milan Isornic, ker ni hotel ustašev podpirati. Turški vohun Joanko je bil v Vodeni umorjen, ker je izdal ustaško četo in je bilo kakih 200 ustašev ugrabljenih, istotoliko pa jih je zbežalo. V Gumenici so ustaši zasedli pravoslavno cerkev in pregnali turške pope. V Sestovu je bila že mala bitka. Iz zapora ubegli učitelj Stevov je s svojo ustaško četo prišel v Sestovo, kjer so jih turški vojaki naskočili. 7 turških vojakov je bilo ubitih, 2 ranjena; izmed ustašev sta bila dva ubita in več ranjenih. Tudi Stevov je bil ranjen in je zbežal v hišo svoje neveste. Turki so hišo naskočili. Stevovjeva nevesta je turškega poveljnika udarila s handžarjem po glavi. Turki so jo razjarjeni ustrelili. Stevov je videl, da ni rešitve in se je sam ustrelil.

Vodja nemških katolikov dr. Ernst Lieber je umrl dne 31. marcija v Kambergu. Po smrti Windhorsta je on vodil nemške državne poslance. Bil je sicer mož globokega znanja, a vendar ni mogel priti do iste veljave, kakor njegov prednik.

Cecil Rhodes, eden glavnih provzročiteljev burske vojske, je umrl. V Južni Afriki si je nagrabil ogromno imetje, postal je zlati kralj; svoj čas je bil tudi kaplanski minister.

Med Buri in Angleži se vrše, kakor se poroča iz Južne Afrike, neka pogajanja za mir. Kakor vsa dosedanja pogajanja bodo skoro gotovo tudi ta ostala brezvspešna. Tako trdi tudi Krüger. Buri hočejo popolno svobodo, kar jim pa Angleži ne bodo dovolili prej, predno ne bodo angleške čete popolnoma poražene.

Dopisi.

Poziv na vse slovenske rojake. (Od Sv. Lovrenca nad Mariborom.) Drevje poganja zopet brstje, nebesni obok se čim dalje bolj jasni; dasiravno se bleste s prijaznih hribočkov še beli kristali, so že vendar povsod videti znamenja, da si je po dolgem počitku zopet opomogla priroda.

To je navaden pojav, ponavljajoč se leto za letom. — Ne pravil bi vam, rojaki, tega, da ni v najtesnejši zvezi z našim narodnim življenjem; prikazala se je namreč v srcih nekaterih tukajšnjih narodnjakov iskrica upanja, da je še mogoče, obhajati veliko besedo vstajanja tudi glede slovenske zavesti.

Lepo je naše zeleno Pohorje. Ni čuda, da se cede sline našim nasprotnikom po njem?

«A ko bi me ne bilo več tukaj, ko se vrneš, pridi me obiskat tja gori!»

Pokazal je proti pokopališču in potegnivši črno čepico raz belo glavo, mahal jej je z roko v slovo.

Iz župnišča je šla k stari zasebnici Petrinji — svoji botri. Imela je pri njej obleko in blazine. Starka ji je dala, kar je imela, malo mleka in pol kolačka kruha na pot. Katrica si je zvezala obleko v ruto in prosila botro: «Te blazine mi sedaj še tukaj shranite, pa pazite, da mi jih nikdo ne pobere!»

«Ne boj se hčerkica, — kakor bi jih imela doma, to je čisto vsejedno! Ne pozabi me in če boš videla kedaj v mestu koga od nas, sporoči mu, kaj in kako je s teboj!»

«Jaz vam bom pisala, gospod župnik ali pa gospod učitelj vam prečita», rekla je Katrica, ko je vezala culico.

«Tedaj pa z Bogom ostanite, moram brzo iti.»

«Počakaj, da te pokropim na srečno pot!»

Petrinja je segla v kropilnico in je pokrižala Katrico. Potem je šla z njo čez dvor po vrtu okoli hleva. Za skednjem je postala in gledala žalostno za odhajajočim dekletom.

Katrica je brzo korakala kakor bi utekala kaki nesreči. Ko je dospela na hriboček, na katerem stoji divja mejna hruška, zgoraj

Posrečilo se jim je, da so se vgnezdili tudi tukaj. Ustanavljajo si društva, ki delajo z vso silo na to, da se potujči naš rod.

Premalo probujeno kmetско ljudstvo ni moglo priti do spoznanja, da je to črv, ki vedno silneje gloda na osrčju slovenskega ljudstva. Vsako slovensko srce se zgraža nad počenjanjem naših nasprotnikov, ki so spravili naše ljudstvo že tako daleč, da samo deluje za svoj pogin. — Do sem je šla nečuvna predrznost, dalje ne sme iti!

Rojaki Slovenci! S svojo močjo nam ni mogoče izvršiti naloge, katero nam naklada naša dolžnost. — Jedina naša rešitev so knjige! To je uvidel odbor »kmetškega bral. društva«, ki je sklenil poprositi v imenu slovenske vzajemnosti in prijateljske vezi, domačine kakor tudi druge, da mu pomorejo.

Ker je bila poprejšnja knjižnica do cela zanemarjena, ustanovila se bo nova, iz katere se bo izposojevalo ljudstvu v pristnem slovenskem duhu pisano berilo, ki bo gotovo, čeravno počasi, pa vendar gotovo delovalo.

A sredstev ni!

Zato kličemo vsem:

„Prost mora biti, prost moj rod,
Na svojej zemlji svoj gospod!“

Dvignili smo prapor svoj, na njem se blesketata dva verza. Te besede kličemo vsakemu bratu Slovincu v spomin, v katerega srcu še tli iskrica prave, čiste ljubezni do svojih bratov. Pomagajte nam! Vsako knjigo bo odbor hvaležno sprejel. Ako pa kdo ne more knjige podariti, naj pa blagovoli naznani primerno ceno, da vsaj po tem potu pridemo do svojega smotra.

„Imaš-li, brate, mnogo od nebes,
Od bratov ne odvracaj mi očes!“

Odbor si bo zabilježil imena vseh blagosrčnih darovalcev v trajen spomin. (Pošilja naj se na naslov: g. Šel, knjižničar »Bral. društva« pri Sv. Lovrenci nad Mariborom.)

Rojaki domačini! Storite vse, da se posrečijo naši upi! Ne ustrašite se dela; delo je, osobito pa v tem oziru, največji kinč pravega moža! Le z vsestranskim navdušenjem bomo lahko klicali:

„Le vstani, borni narod moj,
Do danes v prah teptan,
Pepečni dan ni dan več tvoj,
Tvoj je vstajenja dan!“

Sv. Lenart v Slov. goricah. (Šolske stvari). Pod tem naslovom je bil v št. 13. z dne 27. sušca priobčen dopis, v katerem se naši nasprotniki opravičujejo zaradi njihovega ravnanja v šolskih stvareh z raznovrstnimi razlogi. S tem dopisom pa so se razžalili pisatelj prvega članka v št. 12. »Slov.

Gospodarja«, kakor tudi udje kraj. šolskega sveta. Cenjeni bralci bi si lahko mislili, da le naši purgarji vedo pravice deliti, mi drugi pa kar nepremišljeno glasujemo, ne vedoč, kako se mora kaj razsoditi. — Prosim, naj povem en resničen dogodek iz preteklosti, potem sodite sami pravičnost in skrb naših purgarjev za nas kmete: Pred par leti je bila pri nas razpisana služba za nadučitelja; prošnikov je bilo več; med njimi je bil tudi eden s spričevali z »odliko«, vrh tega pa še izvrsten in sloviti sadjar, in za tega smo mi slovenski kmetje prosili; pa takrat pri naših slavni pravicoljubnih tržanih niso pomagala izvrstna spričevala, ker je ubogi učitelj imel neki od naših nasprotnikov »neodpustljiv greh« namreč: bil je Slovenec; tedaj gre slavna deputacija naših tržanov v Gradec, in res so dosegli, kar so želeli; mi smo propali, in oni so dobili, katerega so želeli, akoravno bi se z našim kandidatom ne bi mogel primerjati. Torej proč od Gradca!

Blizu tako se zdaj godi; tudi ta gosp. učitelj, za katerega je naša stranka glasovala, je sadjar in tudi druga spričevala so dobra, pač pa ima zgoraj imenovan neodpustljiv greh, in kakor se govori, tudi nekaj upanja, da če izpraznjeno mesto dobi, da zna postati tržan; seve tega pa se naši nasprotniki grozno bojijo, ker tla njih vlade so že zelo omajana. To dobro čutijo, in ako bi nam sreča bila mila, in mi z našim kandidatom prodremo, tedaj bi jim tla postala še bolj ledena. In to je vzrok, da se je naša nasprotna deputacija zopet podala v Gradec; kaj so dosegli, bo prinesel čas.*

Zakaj neki imamo naš šolski vrt, če ga ne obdelujejo otroci? Zakaj plačujemo najemnino za vrt in stroške za ograjo vrta, ker všolani kraji ne dobijo iz njega pravega pouka? Če ste slavni tržani tako skrbni za nas kmete, da nam nikdar ne privoščite učitelja, večjega v sadje- in vinoreji, kar bi bilo za nas in za naš okraj najbolj važno, tedaj pa se še enkrat potrudite v Gradec, da nam dosežete, da se sme ta nepotrebni šolski vrt odstraniti, in z njim tudi stroški za vrt. Toliko resnici na ljubo!

Sv. Lenart v Slov. goricah. (Šolske razmere). Nič ni pomagalo, da so se trgovci Papst, trgovec Sedminek in notar Toplak vozili v Gradec zaradi novega učitelja. Deželni šolski svet je imenoval učiteljem za trg gosp. Ureka v Spodnji Polskavi, izvrstnega učitelja in značajnega Slovenca, kakor smo si ga tukaj želeli.

* Nič niso dosegli! Glej drugi dopis! — Opomba uredništva.

Bila je v svetu tuja, neznana, sama, osamela kakor prst.

II.

Po dvajsetih letih.

Proti Markovcu je drdral po veliki cesti poštni voz. Kočijaž je poganjal in konji so dirjali kar so mogli. V kočiji je sedela gospa v temni obleki in dve mladi gospici. V Markovcu se voz ustavi pred gostilno, gospa z gospicama stopi iz kočije, ukaže kočijažu prtljago v gostilni shraniti in vse tri grede, ne da bi se ustavile v gostilni, naravnost proti cerkvi. Solnce se je ravnokar prikazalo nad cerkveno streho in majevo jutro je dihalo hlad in vonjavo.

Pozvonilo je k sveti maši. Tu in tam se je prikazala izza večnih vrat kaka starka z molitvenikom pod pazduho, ali je kak zasebnik krenil proti cerkvi. Gledali so zvedavo na tuje goste. Fantje, stoječ pred šolo in čakajoč, da pojde gospod župnik do cerkve, so preobračali oči in kakor prestrašeni snemali klobuke raz glave.

Gospa je vedla gospici skozi velike duri v cerkev, jih posadila v zadnjo klopi in šla, kakor bi bila v markovski cerkvi dobro znana v zakristijo.

(Konec prihodnjič)

široko razrasla, spodaj ota in ožgana od pastirskih ognjev, sedla je pod njo in pogledovala dolgim meglenim pogledom na svojo rojstno vasico, na te zelene vrte, na valovite njive, kjer je od malega delala v potu obraza; zrla je na sive strehe, pod katerimi je služila, jedla kruh namočen v solzah; pogled ji je zastal na cerkvi, kjer je tako pogosto svojo skrb, svojo boleost, svoje pregreške Bogu tožila, kjer je tako pogosto našla tolažbo in mir, — na tej cerkvi, zraven katere je majhen prostorček, dva koraka dolg, korak širok, z bršljanom porasten, — oh, oči so se ji znova napolnile s solzami pri tem spominu! Vzela je rožni venec in zrla med molitvijo nehote dalje na te temne gozde, kjer je ob nedeljah iskala jagode in maline, kjer je trgala preljubeznjive cvetke, kjer pred njo niti ptički niso odletavali, niti veverice se plašile, kjer ji je vse bilo prijazno in vabljivo. In v duši se ji je objavila vsa vonjava in prijetnost lesa, prerazkošni spev lesnih krilatcev, lahno šumenje potoka, — bilo ji je naenkrat tako domače, tako ljubo, da se ji je storilo milo po tej vkljub vsemu vendar le ljubi vasici, da ji je bilo žal odhoda. — Pa ohrabrila se je. Naglo je vstala in se dalje podala v svet. Prekoračila je hriboček, ozrla se še jedenkrat in — izginila je na drugi strani.

Od nekod. Vinarski tečaj v Mariboru.) Dovolite, da nekoliko opišem in razjasnim sadjarski in viničarski tečaj, ki se je vršil letos v Mariboru od 3.—15. sušca. Vdeležilo se ga je 43 vdeležencev od vseh strani naše lepe štajerske dežele. Podučevalo se je — hvala Bogu — letos menda prvokrat v našem lepem slovenskem jeziku. Seveda se je potem še tolmačilo v nemškem, to pa zaradi dveh »blaženih« Nemcev, ki sta iz Gradca doma. Pouk sta imela slovenska učitelja in sicer za vinarstvo gosp. Blažević, za sadjarstvo pa g. Rudel. Prav lepo, natanko in zastopno sta podučevala, tako, da ju je prav lahko vsak vdeleženec tečaja razumel, kateri je le hotel. Takega poduka v slovenskem jeziku smo že davno želeli na deželni šoli mariborski. V prvi vrsti se je podučevalo o sadjarstvu sploh vse, kar je najpotrebnejše za uničene vinogradnike, kar jim je silno potrebno znati, da se upostošeni vinogradi zopet na novo nasadijo in oživijo. Učilo se je, kako naj se še stara trta reže na rodovitnost in pomlajenje, kar je važno za one kraje, kjer še stara trta raste. Sam iz svojega prepričanja sem letos doznal, da ljudje ne znajo prav rezati stare trte na rodovitnost. Evo vam jeden izgled. Minuli teden sem gledal v neki gorici, ko so ravno rezači staro trto obrezovali. Pa kako, za božjo voljo, sem vskliknil, le poslušajte. Najprvo so obrezali vse spodnje mladice, od katerih bi se morala jedna pustiti za cep na jedno ali dve oči, za drugo leto v pomlajenje in vse tiste, ki so rodovite in sad prinesejo; a pustili so za reznik mladico, ki je iz starega lesa pognala, ta bode rodila, da bo kaj? Pa to je ravno nasprotno. Mladica iz starega lesa ne rodi sadu, ampak le močna jalova mladica ostane. Vinogradniki, opozarjam vas, pazite na rezače, da bodo prav rezali na vašo korist ne pa na škodo. Reže se na rodovitnost le v dveletnem lesu. Ni čuda potem, da naši vinogradniki ne berejo in to vsled krivde nedvornih rezačev. Kdor hoče imeti gorice prav obdelovane, naj si kupi knjižico »Viničarjev kažipot«, ki jo je spisal naš deželni potovalni učitelj Ivan Belle. Ta knjiga je vsega priporočila vredna in bi jo moral imeti vsaki vinogradnik. Dobi se pri g. Dragot. Hribarju v Celju za 60 vin. To sem omenil le mimogrede. Nadalje se je podučevalo sploh vse o novi ameriški trti. Kako se ta reže enoletna, dve-, triletna itd. Potem kako naj se regoli, bolje vrste postavi in sadi.

Pri sajenju naj se posebno pazi, da se ne sadi v premrzlo in mokro zemljo; najboljši čas je za to konec meseca aprila in v začetku maja, ker že dobi zemlja nekoliko svoje prave toplote. Predno se trs vsadi, naj se vse koreninice nekoliko prištucajo in namočijo v neko zmes, ki se napravi iz kravjeka, ilovice in vode. Potem, ko se cepi na suho, kako se pripravljajo in se ravna z matenjakami in kako se cepljenke vlagajo in še veliko drugega, kar bi moral vsak viničar znati. — Potem se je vršil pouk v sadjarstvu. Kako se sadno drevje snaži ter trebi in sicer tako, da se vse veje, ki so pregoste in se križajo, odstranijo, da pride lahko do njih solnčna svetloba. Rane naj se z nožem obrežejo in s terom zamažejo. Nadalje, kako se strže skorja in mah, kako se luknje v deblih izdelajo itd. Kako se mlado drevje obrezuje in mu pravo krono da, kako se lahko precepi nerodovitna sorta v rodovito itd. Kako se gnoji, napravi drevesnica ter cepi. Vse to in še več se je poučevalo na letošnjem tečaju v korist vsem vdeležencem, da so se lahko naučili marsikaj potrebnega in koristnega za napredek vinarstva in sadjarstva. Taki in enaki pouki so silno potrebni v sedanjih časih, samo če se bodo vdeleženci ravnali po nasvetih gospodov učiteljev. Vsak vdeleženec, kateremu je kaj mar za povzdigo in napredek sadjarstva in vinarstva v naši štajerski deželi, si je lahko vse priučil v to stroko spadajoča opravila. Pa žalibog, nekaj je bilo tudi takih, ki jim je bil ta pouk malo všeč; ampak le tiste kronce, ki so jih dobili

v podporo. To se je posebno pokazalo dne 15. sušca, ob sklepu tečaja, ko je bila skušnja celega tečaja; nekateri so prav dobro znali, drugi nič. Nato so se razdelila s 30 vinarji kolekovana spričevala, ki pa nam zato niso po volji, ker so čisto popolnoma nemška. Vprašam slavno ravnateljstvo, zakaj bi nam, slovenskim sinovom ne privoščili slovenskih spričeval in na slovenske prošnje slovensko odgovarjali? Kakor nam je obljubljen, se bode še letos vršil meseca junija letni tečaj na šest dni, katerega se bode lahko vdeležil marsikateri viničarski sin.

Toliko, mislim, da zadostuje cenjenim »Gospodarjevim« bralcem, da vedo, kaj se vse poučuje v teh tečajih na vinarski šoli v Mariboru, ki jo tudi Slovenci podpirate z davkoplačevanjem. — Z Bogom!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

† Kardinal dr. Jakob Missia. O zadnjih trenutkih umrlega kardinala poročajo goriški listi še naslednje: V nedeljo dne 23. marcija zvečer se je mudil kardinal v pisalni sobi do 10. ure. Predno je šel k počitku, je odmolil sv. rožni venec. Okolu polnoči se je pojavil hud srčni napad, kakoršnih je imel od jeseni minulega leta mnogo. — Sestra križarka Agripina, ki mu je po zdravnikovem naročilu po noči stregla, je bila takoj na pomoč. Položila mu je obkladke na prsi ter mu pripravila aparat za vdihovanje kisleca. Na to je šla v stransko sobo po drug aparat. Ko se je pa vrnila, našla je že kardinala v jako nevarnem stanju. Sklicala je brž služabnike in dvornega kapelana Ličana ter kancelarja Zampara. Gospod kapelan Ličan mu je nemudoma podelil sv. zakramente za umirajoče. Na to je kardinal še parkrat izdihnil in umrl ob pol 1, držeč v desnici martvaško svečo, katero si je dva dni prej sam k postelji prinesel, v levici pa križ s svetinjami. K postelji se je zbrala vsa domača družina, ki je pri njem molila do jutra. Pritekel je tudi domači zdravnik g. dr. Pontoni, toda prepozno.

Kardinal je bil v nedeljo cel dan nenavadno vesel. Sklenil je, da bode sam opravil v stolnici vse cerkvene slovesnosti velikega tedna. Maševal je v nedeljo ob pol 10. uri. Pri kosilu in pri večerji je bil zelo šaljiv. Ko so mu hoteli pri kosilu napraviti napitnico k četrti obletnici njegove izvolitve za goriškega nadškofa, je rekel: »Pustite to! Obletnica je jutri, to je 24. marca! Jutri morate napraviti napitnico!« Toda dne 24. marca ga ni bilo več med živimi....

Truplo kardinalovo je bilo balzamirano ter od četrta, dne 27. marca razpostavljeno v stari nadškofijski kapelici. Kardinal je bil oblečen v kardinalsko obleko, na rokah je imel rdeče rokavice, čevlji so bili istotako rdeči, a vezani s srebrom; na glavi je imel srebrno-belo mitro. V rokah je držal srebrno razpelo. Obličje je bilo nekoliko potemnelo, a poteze v obrazu so bile nespremenjene. Pred krsto je stal klečalnik, na katerem so molili stalno se vrsteči duhovniki.

Glavni dedič kardinalov je dijaško semenišče v Gorici. Bogato knjižnico je podaril škofiji. Izvršitelj oporoke je monsignor Kravanja. Ker je pokojni kardinal dal na svoje stroške popraviti nadškofijsko palačo, je njegova zapuščina jako skromna.

Pogreb kardinala je bil v sredo dne 2. aprila. Za svoje počivališče si je izvolil romarsko cerkev na sv. Gori oddaljeno okoli dve uri od Gorice. Udeležila se je pogreba nepregledna množica ljudstva. Navzoči so bili štiri škofje, ljubljanski dr. Jeglič, krški dr. Mahnič, celovski dr. Kahn ter poreškopoljski Flapp. Lavantinsko škofijo so zastopali stolni prošt L. Herg in kanonik dr. Iv. Mlakar. Nadalje so se udeležili iz naše škofije pogreba kanonik Hajšek, poslanec

Žičkar, župnik Meško, revident Štrakelj, župnik Weixl ter mnogo kardinalovih sorodnikov iz Murskega polja.

Pogrebne slovesnosti so se začele okoli 9. ure. Po ulicah so gorele v črno zavite svetilke in raz hiše so visele žalne zastave. Truplo nosijo duhovniki. Med njimi je tudi 84 letni starček, vikarij Iv. Bressau, kateri je nesel k večnemu počitku že tri škofo. Vkljub starosti se je ponudil tudi sedaj. Krsta je bila odkrita, tako, da se je videl kardinal. Sprevod je vodil škof dr. Flapp. V slovo je govoril kardinalu profesor bogoslovja dr. Faidutti.

Prvi za truplom so šli pokojnikovi sodniki, hišna družina in člani nadškofijske pisarne. Za njimi so sledili: zastopnik cesarjev grof Cziraky, cesarski namestnik grof Goes, zastopniki vojaštva, poslanci itd. Pogreba se je vdeležilo okoli 300 duhovnikov in 60 redovnikov. Vojaki so delali špalir. Od Sv. Katarine naprej je vodil sprevod monsignor dr. Sedej. Občina Solkan, skozi katero se je pomikal sprevod, je imela črno ovite slovenske zastave. Sprevod je sprejelo Solkansko starešinstvo ter ga spremljalo na Goro, kamor so kardinala peljali k zadnjemu počitku.

Ljudstva se je ta dan v Gorici vse trlo. Ulice so bile polne, glava pri glavi. Od spreveda se je slišala glasna molitev, mogočni »Miserere«, vojaška in meščanska godba. Vsi zvonovi so zvonili.

Velikemu možu, blagemu pokojniku večni mir in pokoj!

Politično zborovanje. Katol. politično društvo »Sava« priredi na belo nedeljo popoldne ob 3. uri na Vidmu v gostilni gospe Podjedove občni zbor s sledečim redom: 1. Poročilo drž. [posl. gosp. Jos. Žičkarja; 2. govor gosp. dr. Franja Jankovića o našem časopisju; 3. o našem društvenem stanju poročata gg. tajnik in blagajnik. — Pridite gotovo in pripeljite k zborovanju obilo somišljenikov.

Odbor »Sava«.

V Mariboru je včeraj, dne 2. aprila, ob polu 10. uri po noči začel udarjati zvon v znamenje, da je v mariborskem mestu ogenj. Gorelo je pri g. Ploču v Melju. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Zgorelo je hišno in gospodarsko poslopje.

Mariborskim županom je bil včeraj, dne 2. aprila, izvoljen dosedanji podžupan dr. Hans Schmiederer.

Samomor v Mariboru. Veliko soboto zvečer je skočil v Dravo 64 letni Jož. Hojnik. Našli so mrtvega v Št. Petru na levem bregu Drave. Vzrok je baje slaboumnost.

Slava takemu učitelju! Koroška učiteljska zveza je na zborovanju v Beljaku, dne 1. aprila, izključila nadučitelja Ellerja, ker je odbornik slovenskega »Učiteljskega doma.« Slava učitelju, ki v kljub nemški nestrpnosti ne zataji svoje narodnosti!

Razveljavljena obsodba. Najvišji sodni dvor je razveljavil obsodbo mariborskega porotnega sodišča, s katero je bil bivši naš urednik g. Fr. S. Šegula zaradi tiskovnih prestopkov obsojen na en mesec ječe. Tožila sta ga radenski Hildebrand in znani orehovski Bračko.

Iz šole. Učitelji so imenovani gg.: pri Sv. Lenartu v Slov. gor. učitelj J. Urek iz Gorenje Polskave, na šolo pri Sv. Martinu pri Vurbergu učitelj Anton Namestnik, na šolo v Šmarjeti na Pesnici učitelj Karol Majer, na šolo v Selnici učiteljica gdč. Fr. Konečnik, na šolo na Rečici suplentinja gdč. Marija Božič. V pokoj stopi učitelj g. J. Stöger na Bizelskem in g. Berta Hödl v Šmarjeti.

Bismarka častijo! Ptujčani so dne 24. marca priredili veliko slavnost na čast znanega sovražnika Avstrije, Bismarka. Slavnosti se je vdeležil tudi krušni oče »Štajerčev« — pek in župan Ornik. Če zopet

enkrat cesarski namestnik Clary pride v Ptuj, ali se bo tudi takrat vozil z Ornikom po mestu? — — —

Ptujčani in luteranstvo. Ob velikonočnih praznikih prešine vsakega katoličana neko slavnostno-sveto čustvo in marsikateri, ki ga celo leto ni videti v cerkvi, pride te dni pokazati, da je še vendar katoličan. Ptujčani, katere pobožni »Štajerc« tako vneto zagovarja, pa so povabili na velikonočni ponedeljek protestantskega pastora v svojo sredino, da jim je imel luteransko službo božjo. Taki so vam Ptujčani!

Umrli je v Ljubljani upokojeni stotnik g. Vincenc Hübschmann. Pokojnik je bil rojen na Spod. Štajerskem in je imel v Brežicah svoje posestvo. Živel je v Ljubljani.

Častna občana. Okoliške občine slovenjegraške so imenovalе tovarnarja g. Josipa Farsky častnim občanom zaradi njegovih velikih zaslug za okoliško šolo. — Občina Janžvrh-Arlica je imenovala č. g. župnika v Ribnici na Pohorju, Franca Hrastelj, častnim občanom.

Slovenski obrtnik v Celju. Kot klepar se je nastanil v Celju g. Jožef Kregar. Slovincem se priporoča v podporo!

Iz Celja. Pravica se je izkazala — gimnazija nam ostane! Dvakrat že hotela nam jo je nemška nasilnost ugrabiti — obkrat bila je sijajno odbita. Slovenska gimnazija v Celju je prosvetna potreba slovenskega naroda, to se je v zadnjem času opetovano jasno dokazalo. In ravno to je našim prusakom pravi povod, da se tem besnejše zaganjajo v ta zavod, hoteč ga na vsak način uničiti. Zagovarjati pa znajo svoje prizadevanje, da je kaj! In kdor jih ne pozna, bi gotovo točil solze veselja nad njihovim dobrim srcem — proti Slovincem. Med tem pa je srveda njih pravi namen: «Slovenska gimnazija mora zginiti — ker morajo Slovenci zginiti.» V očigled temu namenu naših nasprotnikov je torej vsako poravnavanje z njimi izdajalskega pomena, in žalostno, res žalostno je, da se je ta ne-smisel sprožila v slovenskem dnevniku. — Tukajšnji Nemci so sklicali na veliki petek shod pri Nemcu Terčeku, kjer se je sklenilo grozno maščevanje: Razbijati se mora začetni v državnem zboru, kakor znajo razbijati le celjski »prusi«, proč s Körberjem, proč s celim ministerstvom! Shod je sklical podžupan Rakuš v odsotnosti župana Stigerja. Saj pri takih demonstracijah županuje vedno Rakuš; — Stiger je mnogo preveč miroljuben! Poslanec Pommer brzojavljaj je: «Nieder mit dem windischen Gynasium!» ... Prosimo, tako se izražajo c. kr. profesorji! Na tak bojni klic imamo mi odgovor: Celjska slovenska gimnazija bo ostala, mora ostati, kajti kadar bi se začele državljani prisojene pravice tako očitno odjemati, neha vsaka država biti država! — Naša gimnazija se mora brezpogojno dopolniti v višjo gimnazijo, prej ne odnehamo!

Iz Ljutomera izvemo: Letošnji zimi se je moralo izborno dopasti v našem Ljutomeru in v njegovi divni okolici. Dne 29. marcija nam je poslala še enkrat pozdrave po svojih ljubčkah, belih snežinkah. Mi pa smo nekoliko prestrašeni pogledovali te zimске pozdrave o velikonočnem času. In zlato solnčee, visoko gori nad nami, je razbralo naš strah ter s svojimi mehko-toplimi žarki posrkalo vse snežinke. Imeli smo krasno Veliko noč!

Pri Mali nedelji se je zgodilo več nesreč pri streljanju, a ne toliko iz nepredvidnosti, ampak ker je topiče razneslo. Treba bo tvrdko, katera izdeluje take topiče, naznaniti.

Pri Sv. Juriju ob Ščavnici je bil dne 29. marcija posestnik v Dragotincih Jožef Korošec s spremljevanjem godbe pokopan, kar na deželi ni v navadi. Lani so mu godci na neki gostiji obljubili, da ga bodo spremljali z godbo k zadnjemu počitku, čez leto

in dan se jim je sedaj nudila priložnost, da so izpolnili svojo obljubo.

Smrt. Mica Kline, p. d. stara Klinčevka v konjiški župniji je zatisnila na veliko nedeljo ob 1/2. uri popoldne 100 let stare oči na večno. Bila je pridna gospodinja in vrla, vzorna mati otrokom, ki imajo tudi že davno sive lase. Svetila ji večna luč!

Cerkvene stvari.

Ign. Hladnik je izdal nove Marijine pesmi za majnik pod naslovom »Češčena Marija«. Pesmi je 15 in so za mešan zbor, solo in orglje. Kakor je že skladatelj znan našim zborom, ter si je v teku let pridobil s svojimi melodijoznimi v duhu slov. naroda zloženih cerkvenih pesmi, vse cerkvene zборе za se, zato tudi te pesmi, ki so po sodbi večšakov vštete med najboljša njegova dela, zato jih prav toplo priporočamo. Te pesmi so nadaljevanje Marijnih pesmi op. 15 in 25, katera dva dela sta ob enem s temi v novih izdajah izšla. Češčena Marija op. 45, 15 Marijnih pesmi za majnik stane partitura in 4 glasi 3 K, posamezni glas 30 v. »Ave« 17 Marijnih pesmi za meš. zbor, solo in orglje. Partitura 2 K. Marijne pesmi op. 15 za meš. zbor, part. 1 K, poštnina 10 vin. Dobi se v »Katol. bukvarni« v Ljubljani in pri skladatelju v Novomestu, Dolenjsko. Tiskala je »Katoliška Tiskarna« elegantno in lepo, ter so cene za tako lepo opremljena dela nizke.

Društvena poročila.

Rokovnjači. Še jedenkrat opozarjamo, da se bodo dne 6. aprila igrali v mariborskem Narodnem domu »Rokovnjači«. Začetek točno ob 8. uri.

Mladeniška veselica pri Sv. Križu na Murskem polju se je obnesla izvrstno. Slavnostni govor je imel č. g. kapelan Mihalič. V imenu šentiljskih mladeničev je govoril mladenič Franjo Žebot, v imenu šentjurskih mladeničev pa mladenič R. Nemeč. Tudi šentanovsko bralno društvo je bilo zastopano. Igrali sta se predstavljali krasno, za kar gre vsa čast igrajočim osebam. Petje se je glasno občudovalo. Iz vsega se je razvidlo, da mi gremo naprej, mi mladi!

Zahvala. Odbor kmetskega bralnega društva pri Sv. Lovrencu nad Mariborom si usoja izreči tem potom gosp. Jak. Osvald-u svojo najtoplejšo zahvalo za blagodušni dar, obstoječ iz mnogo prelepih knjig. — Ker je le s pomočjo lepe knjižnice mogoče pomoči temu društvu, ki je skrajna potreba za ondotne razmere, se apeluje na bratsko ljubezen vsakega Slovenca, in ob jednem prosi, da priskoči vsak omenjenemu bralnemu društvu na pomoč. Rojaki, le v slogi je pomoč! Srčni na zdar!

Gospodarsko bralno društvo v Kozjem. Na vprašanja več udov, zakaj se ni vršilo zborovanje dne 23. svečana, kakor je bilo naznanjeno, odgovarjamo, da nam ni bilo mogoče društva po nasprotnikih v pravi tir spraviti in tako se je preložilo zborovanje, ki ga bomo sklicali še pred Binkoštni.

Sv. Jurij ob Ščavnici. K dopisu v št. 11. «Slov. Gospodarja» dostavljam sledeče poročilo o bralnem društvu: Društvo šteje do sedaj 89 rednih in 5 podpornih članov, po zadnjem zborovanju 3 častne člane, v pretečenem letu je dohodkov 165 K 42 v, izdatkov 159 K 6 v, knjižnica se je pomnožila za 51 knjig ter šteje okoli 540 knjig in zvezkov. Društvo so podpirali: Slavna posojilnica v Gornji Radgoni z doneskom 20 K; gosp. Anton Kupljen, c. kr. notar v Černomlju 4 K; č. g. kaplan Tomažič 7 K; č. g. župnik I. Kunce 2 K in «Slovenca»; gosp. dr. Jakob Žmavc, c. kr. profesor 4 K; č. g. kaplan Fr. Sal. Spindler 8 K in 13 krasnih knjig. Vsem tu imenovanim gospodom podpornikom je izjavilo društvo ob priliki občnega zbora pristrčno zahvalo ter krepki živijo, kar se tem potom s hvaležnostjo naznanja. — Dru-

štvo je priredilo dve veselici, kar se je ta čas v «Slov. Gospodarju» na kratko poročalo. Da je društvo jelo živo in krepko delovati, gre hvala mladeniški in dekliski zvezi, ki se je tudi pred kratkim ustanovila. Ne bom tukaj našteval zaslug posameznikov, ker sem mnenja, da ni treba vsega na veliki zvon obešati ter čitateljem prostor za kako boljše in podučno berilo kratiti. Kdor hoče naše pevce in pevke slišati ter igralce in igralke videti, naj se blagovoli potruditi k nam na spomladansko veselico, za katero se marljivo pripravljamo po geslu: «Za Boga in domovino!»
I. K. Jamički.

Iz drugih krajev.

Knežja dvojica Windischgrätz se nahaja sedaj v Jeruzalemu. Od tu se vrneta knez Windischgrätz in soproga nazaj v Kairo, kjer ostaneta do srede aprila. Potem nastopita potovanje v domovino preko Neapolja in Rima, kjer ostaneta več dni in bota sprejeta tudi pri papežu. Pričetkom maja prideta na Dunaj, kjer se bota mudila kakih 14 dni.

Upliv hrane. Neki angleški zdravnik trdi, da ima različna vrsta hrane tudi različen upliv na duševni in telesni razvoj človeka. Tako n. pr. mora po njegovih izkušnjah človek, ki hoče biti energičen, drzen in hraber, dva meseca skupaj uživati samo volovsko meso. Teletina dela človeka brez volje in neodločnega. Mleko in jajca store človeka razumnega in uljudnega. Za razvitek razuma je tudi dobro jesti mnogo sadja, posebno jabolka.

Samomor iz ljubosumnosti. Gospa Wildman v Florence v Ameriki se je dne 24. febr. ustrelila. Prej je še vzela slovo od svojih otrok, katere je po vrsti poljubila. Mož je uslužben v «Dorea» mlinu. Svojo ženo je zadnji čas zanemarjal. To je napotilo ženo v ljubosumnost, v kateri se je tudi ustrelila.

Dogodki v Kini. Nov upor se pripravlja v nekaterih notranjih pokrajinah Kine. Kantonski podkralj je ravno te dni prejel brzojavko iz Hungčua ob meji Tongkinga, glasom katere so vse čete generala Su prestopile v vstajski tabor. Če se ta vest uresniči, so se pomnožile ustaške čete v hipu za 20.000 po evropskem načinu oboroženih in dobro izvežbanih vojakov, in morejo zlahka poraziti vse še preostale cesarske čete. Sploh je pa sedanjí položaj v deželi izredno ugoden za upor. Ropi in požigi se neprestano množe; radi prevelike suše je popolno zastalo vsako poljsko delo in poljedelski delavci se žive večinoma z ropom. Poleg tega preti na mnogih krajih velika lakota. — Tudi iz južnega dela Kine dohajajo poročila o novih vstajah. Iz Kwangsi se že poroča, da so si vstasi osvojili mesto Kaučau v Kwangtungu. — Iz Pekina je po poročilu «Times», dne 20. t. m. odšlo v Tokio 50 odbranih kitajskih dijakov, da se izobrazijo na ondotni vojaški šoli.

Samorasel človek. V Ameriki se bavi ves znanstveni svet s človekom, ki je duševno, нравno in telesno polnoma nerazvit. Isti je 23 letni Jakob Deitrich v Missouri, sin nemškega priseljenika. Oče Deitrichov je prišel pred 23 leti v Ameriko ter se oženil z neko Američanko. Kmalu pa je prišla za njim iz Nemčije njegova prva žena ter rodila otroka. Nihče se ni smel bližati skriteму Deitrichovemu bivališču. Prva žena je kmalu umrla, a tudi potem ni pustil Nemeč nikogar v hišo. Sedaj je umrl stari Nemeč, in še-le po pogrebu so zaslišali ljudje zraven sobe čudne glasove, ki so bili podobni pasjim. S silo so odprli težke hrastove duri ter našli v kamniti čumnati človeško bitje z dolgimi lasmi, z brado, ki je pokrivala ves spodnji del obraza. Bitje je imelo nenavadno dolge roke ter je bilo bolj podobno divji zverini, kakor pa človeku. Bitje se je strašno preplašilo svojih rešiteljev. Bil je to Deitrichov 23 letni sin. O svetu ni vedel prav ničesar. Z otroškim veseljem je grabil za plamenom sveče. Komaj se je znal premikati, a ko je

poskusil leteti, je padel na obraz. Razveselil se je raznih otroških igrac, ko pa je zagledal igrajočo se mačko, začel je kričaje bežati ter se je zvalil po tleh. Človeške besede ni znal nobene, pač pa posnemanje živalskih glasov, katere je slišal v svojo celico, dasi jih ni nikoli videl. Učeni možje so se lotili njegove izgoje in čudovito napreduje.

V enem letu od delavca do milijonarja se je v Meksiki povzpelo Pedro Alvarado, ki je našel zlato žilo, ki bo ena najbogatejših v Meksiki. Pred enim letom je bil Pedro Alvarado še navaden delavec, danes pa ima na milijone denarja, katerega pa ni naložil v bankah, ampak ga shranjuje v svojem stanovanju, katerega ima zastraženega. Ko hodi po ulicah, spremlja ga 8 najetih oboroženih mož, ker nosi vedno velike svote pri sebi. Denar razsipa. Zadnjič je od nekega agenta kupil vso agentovo zalogo za znesek 60.000 mark. Živi v Parrala. Za reveže v tem kraju zida Pedro Alvarado bolnico in ubožnico. Prišel je graditi tudi cerkev. Iz zlate žile, katero je on našel, spravijo na dan toliko zlata, da bode njegov čisti dohodek na dan znašal dva milijona mark.

Papirnat denar se je začel najprej rabiti na Španjskem. L. 1482 je jela vlada Mavrov na Španjskem počasi razpadati. Španjci so že prišli do mesta Alhama, ležečega v samem središču kalifovega kraljestva, ter so mu vzeli trdnjavo. Kalif Mulej-Hazen je nabral zadnje moči, da bi odvezel Španjcem to važno postojanko. Španjci so se borili kot levi in kmalu bi se morali udati, ker je v blagajnicah zmanjkalo denarja. V tem pride gubernatorju grofu Cendili dobra misel v glavo. Navetoval je kralju, da bi dal v promet papirnat denar. Bil je to denar napravljen iz lepenke; na jedni strani je bila napisana vrednost papirja, na drugi podpis grofa Cendile. Zajedno je bilo ukazano, da morajo ne samo vojaki, ampak vsi prebivalci Alhama pod strogo kaznijo sprejemati ta papirnat denar za tako ceno, katera je na njem napisana. Gubernator je ob enem razglasil, da se bodo po končani vojski ti bankovci pri vladnih blagajnicah zamenili za cvenkajoči denar. Ta misel se je pokazala v vsakdanjem življenju kot zelo dobra. Za vojaške potrebe denarja ni primanjkovalo in po končani vojski so prebivalci dobili za ta papir zlato. V tem slučaju se je zopet pokazala sila kot najboljša učiteljica človeka. Po l. 1482 se je papirnat denar rabil na celem Španjskem in pozneje tudi v drugih krajih Evrope.

Laško vohunstvo. Med delavci iz Italije, ki so delali na novi istrski železnici, sta bila nekaj časa tudi dva laška častnika. Ta dva gotovo nista prišla graditi železnice, temveč ju je poslala laška vojna uprava vohunit in pregledovat istrske krajevne razmere. Listi pišejo, da sta vohuna odnesla vse načrte utrdb. Tako zahrbtno postopajo Lahi, ki so z Avstrijo v »prijateljski« zvezi in katerim naša vlada v vsakem slučaju ustreže. To so priprave za slučaj, če pride do vojne.

Gospodarske drobtinice.

Brananje pšenice spomladi. Mnogi gospodar z radostjo gleda spomladi svoja polja, kako lepo, bujno-zeleno se razvija ozmina, posebno pa pšenica. Veseli se že, kako lepo, plodapolno žetev da bode imel. Pa kako se premnogokrat vara! Pogosto se namreč pripeti, da pšenica v poletju, posebno če je viharno in deževno vreme, rada poleže. Vsak kmet pač vé, da ima od poležene pšenice polovico manj pridelka pričakovati kakor od nepoležene. Da nam torej letos pšenica ne poleže, kaj nam je storiti? V suhem vremenu jo prebranjamo! Zakaj? Ekonomni strokovnjaki ter lastna izkušnja nam namreč kažejo, da če pšenice spomladi prevlačimo, ista gotovo ne poleže. S tem namreč, da se pšenica prebrana, se trda zimska skenja zrahlja, in če je pšenica pregosta še ista z brananjem zredi, in to pripomore, da pšenica bolj krepkeše biljke dobi, ter zategadelj ne

poleže. Nadalje ima še brananje ta-le hasek, da dobi pšenica lepše klase, pa tudi bolj jedrnato in popolno zrno. Čas brananja je od začetka do sredine aprila, ter v edino suhem, nikdar pa v mokrotnem vremenu. Za to delo se vzame bolj stara brana, z krajšimi zobmi. Vzame se tudi samo jedna živina, da se toliko ne pohodi. Dragi slovenski kmet! Ako hočeš, da ti pšenica ne poleže ter tudi boljše obrodi, poskusi z brananjem. Naredi poskus, če drugače ne verjameš. Povlači en razgon, a drugega zraven pa pusti nepovlačenega. Verjemi mi, da boš drugo leto si vso pšenico povlačil. F. Ž.

Cepilna smola in razna druga mazila v sadjarstvu.

(Priobčil Anton Kosi.)

Ran, katere je dobilo drevo na kateri koli način, bodisi da smo ga požlahtnili, obrezali itd., ne pušča umen sadjar nikoli odprtih, marveč jih vselej in takoj skrbno zamaže, ker ve, da se mu tako gotoveje in hitreje popolnem zacelijo ter se drevo zavaruje predčasnega pogina.

Da pri cepljenju rano zamažemo, poslužujemo se cepilne smole, s katero na tenko prevlečemo vse, kar je ranjenega na podlagi in cepiču potem, ko smo požlahtnitev dogotovili, da rani zrak ne more škodovati. To delamo pa le pri zimskem in spomladanskem cepljenju, kar zelo pospeši zaraščanje cepiča s podlago, in rana se dobro zaceli.

Čeprav rabijo nekateri pri zamazovanju požlahtnitve še vedno ilovico, vendar se mnogo, zlasti mlajših sadjarjev poslužuje cepilne smole.

Naprava cepilne smole je zelo različna, pa še marsikateremu sadjerejcu popolnoma neznana. Ker nam je pa pri požlahtnjevanju sadnih dreves in zamazovanju večjih in manjših ran dobrega mazila neobhodno potreba, zato hočem tu o različni napravi raznih mazil nekoliko spregovoriti.

Cepilnih voskov imamo dve vrsti, namreč tak, kateri je tekoč, le ko je gorak, ali vroč in imenujemo ga gorak tekoči vosek, in tak, kateri ostane tekoč, tudi ko je mrzel, imenovan mrzlo tekoči vosek.

Najstarejša vrsta je gorak tekoč cepilni vosek, katerega napravljamo na različne načine.

1. Na žerjavici v loncu ali kozici raztopimo 1 kg voska, 75 dkgr. navadne smole in 20 dkgr. loja; ko se je vse raztopilo, odmaknemo lonec od ognja in premeševaje dostavljamo 75 dkgr. trpentina, kateri potrebuje pa le malo gorkote, da postane redkotekoč in se blizu ognja rad užge. Ko smo vse dobro premešali, vlijemo zmes v mrzlo vodo, na kar se strdi, pa se da gnjesti. Kôse nategnemo in povajamo v nekake klobase.

2. Vzamemo 2 kg. voska, 1 kg. kolofonija in 1 kg. trpentina.

3. Ceneje napravimo, ako vzamemo 2 kg. kolofonija, 1 kg. voska in 1 kg. trpentina, temu dostavimo in sicer na vsak kilogram še 3 dkgr. loja ali svinjske masti, da cepilni vosek bolje teče ter vse to raztopimo.

4. Vzamemo 1 kg. kolofonija, 30 dkgr. loja, 10 dkgr. voska in 10 dkgr. leneskega trpentina.

Če se cepilna smola na hladnem preveč strdi, vtaknemo lonec, v katerem je, v posodo z vrelo vodo in dostavimo, da bo bolj mehka, še nekoliko lanenega olja.

Če porabljam cepilno smolo, moramo jo vselej ogrevati; potem jo hranimo v loncu ali kozici in ko jo mislimo rabiti, postavimo pod posodo malo svetilnico. Paziti pa moramo, da cepilno smolo le tako ogrejemo, da bo tekoča, nikar pa ne porabimo vrele, kar bi rano prepeklo, da bi se posušila s cepičem vred. Nanašamo jo na rano s kako leseno

lopatico ali pa namažemo z njo papirnate trake.

Druga, še boljše cepilna smola, katero nekateri veliko rajši rabijo, je takozvana mrzlo tekoča. Njo je lažje rabiti kot prvo in pa o mrzlem in toplem vremenu. Ker jo napravljamo brez dodatka voska, kateri je precej drag, je zato ceneja in tudi čebele je ne odnašajo. Najprvi je prodajal tako cepilno smolo neki francoski vrtnar Lefort in sicer drago, pozneje jo je priporočal tudi dr. Lucas in objavil njeno sestavo.

1. Vzeti je 1 kg. kolofonija ali surove smrekove ali jelove smole, raztopiti jo potem polagoma na žerjavici in doliti, ko se je popolnem raztopila 2—3 žlice lanenega olja. Pri dolivanju pa jo moramo prav dobro mešati; potem jo odmaknemo od ognja in dolivamo polagoma ter vedno pridno mešamo, prvič po kapljah, pozneje curkoma 14 do 15 dkgr. zmerno ogretega alkohola ali špirta. Ko dodajamo špirit, moramo biti previdni in odmakniti lonec od ognja, ker drugače bi se vsebina lahko užgala.

2. Vzamemo 1 kg. kolofonija, 7 dkgr. loja ali svinjske masti in pol litra špirta.

3. Prav dober cepilni vosek je sledeči: 720 gr jelove smole, 100 gr čevljarske smole, 30 gr loja, 30 gr okre*) in 120 gr špirta.

Mrzlo tekočo cepilno smolo moramo hraniti v dobro zaprtih skatljah. Če cepilna smola dalj časa stoji, izhlapi špirit in strdi se prej ali pozneje. Če se je strdila, omehčamo jo zopet, ako jo raztopimo in jej dostavimo špirta; potem ostane dalje tekoča.

Razen cepilne smole se poslužujemo tudi drugih mazil in sicer za večje in manjše rane in take, katere se več ne zacelijo. Ta mazila morajo biti trpežna, ker služijo, da se rana ne veča, da se je ne polotijo uplivi zraka in glive, ker slednje se prav rade naselje in rana gnjuje. Samo po sebi je razumeti, da moramo vselej zopet namazati, ko je mazilo odpadlo.

Da zadelamo votline in večje rane, zmešamo 1 del kravjeka, 1/2 dela suhe ilovice, katero drobno stolčemo in 1/2 dela pepela s tekočim trpentinom, napravimo gostokašo, s katero potem pomažemo rano. Vse prerezane rane in druge, katere smo naredili, ko smo obrezali suhe, polomljene veje, najprvo gladko porežemo z nožem in se le potem pomažemo, prav tako tudi razpokline in stare rane, zamažemo še le potem, ko smo izrezali strohnjeni les.

Drevesno mazilo napravimo, ako zmešamo 3 dele prav fino zdrobljene krede in 1 del drobno stolčenega lesnega oglja in nekoliko lanenega olja. S tem mazilom pomažemo vse rane, bodisi, da smo jih napravili, ko smo izrezovali raka, smolikava mesta itd. Če hočemo porabiti to mazilo pri cepljenju na naklad, primešamo še nekoliko gostega trpentina in jo s čopičem namažemo na papirnate ali platnene trakove. Maz hranimo v loncu, na vrhu mora pa pokrivati voda.

Drevesno malto napravimo, ako vzamemo 1 del stare malte od zidov, 1 del suhe lončarske ilovice, to drobno stolčemo in presejemo in zmešamo z 2 deloma svežega (frišnega) govejega blata, napravimo nekako testo, s katerim zamazujemo rane večjih dreves. Če jo hočemo ohraniti dalj časa, stavimo jo v lonec in nalijemo na vrh sveže scalnice.

Dobro mazilo za vse odprte zlasti velike rane je tudi katran ali tēr, katerega so se zlasti v novejšem času začeli sadjarji močno posluževati.

Okra = zemeljska rumenica.

Loterijske številke.

Gradec 29. marca: 39, 75, 69, 66, 8.

Dunaj 29. marca: 19, 63, 56, 76, 51.

Društvena naznanila.

Dne 13. aprila: Izlet »Športnega društva Maribor« v Št. Ilj v Slov. goricah.

» » » Veselica »Katol. izobraževal. društva v Št. Pavlu pri Preboldu«, pod župnijskem kozolcem točno ob 3. uri popoldan. Predstavljali se bote igri. »Kmet Herod« in »Sv. Neža«.

Pri kmetijski razstavi v Riedu 1901
najvišje odlikovanje z zlato svetinjo.

Podkove za vole

patent. **Zehetbauer.**

Neobhodno potrebno za posestnike, go-
spodarstva, pivovarne, žganjarije itd.

Glavno zastopstvo: 455 25-11

Echinger & Fernau

DUNAJ XV, Neubaugürtel 7 in 9.

Prospekti na zahtevanje.

Novo!

Novo!

Semena!

Semena!

Razne vrste pese (rone)

dalje raznovrstno semena za zelenjavo, cvetlice, posebno pa za
detelje in trave

vseh vrst in v najboljši kvaliteti priporoča 89 12-4

M. Berdajs,

Maribor trgovina z mešanim blagom in semenjem Maribor

Slovenska liturgična knjiga!

Novo!

Novo!

Obrednik za organiste.

Obsega vse obrede, ki se obhajajo med letom po žup-
nijskih cerkvah na deželi n. pr. na Svečnico, Pepel-
nico, Cvetno nedeljo, Veliki teden, Markovo i. t. d.,
blagoslavljanje vode na praznik sv. Štefana, vina na
god sv. Janeza, hiš na god sv. Treh kraljev, nove šole,
novih orgel i. t. d., sprejem novega župnika, škofa i. t. d.
Knjiga lično v platno vezana z rudečo obrezo stane s
pošto vred **1 K 60 v.** pri založniku č. g.
M. Štraki, kn. šk. revidentu v Mariboru, Stajersko.

Novo!

Novo!

Koralni napevi v navadnih notah!

Vsaka beseda
stane 2 v.

Najmanjša
objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda
stane 2 v.

Večkr. objava
po dogovoru.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravištvu
se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

Dva lepa travnika na Lazah, ki
ležiata blizu okrajne ceste, katera pelje
proti Sv. Jakobu v Slov. gor., se takoj
prodasta. Prvi meri 2 orala 587 □ sež-
njev, drugi 2 orala 1385 □ sežnjev. Eden
je cel potrošen s tomaževe žlindro. Ceno
pove lastnik Ignacij Supanič v Vajgnu
pošta Jarenina. 122 5-2

**Novo zidana, enonadstropna
hiša** 20 minut iz mesta v Radvanju se
proda za 2 oraloma njive in travnikom v
Radvanju št. 112. Hiša leži pri cesti in
potoku ter je pripravna za izvrševanje
vsakega obrta. Cena 5500 gld., 2000 gld.
lahko ostane. Natančnejše pogoje daje
posestnik. 96 3-2

Mlada sadna drevesca, cepljena,
močna in velika, prodaja 600 komadov
Janez Breznar, Sv. Jurij na Pesnici.
142 2-1

Pekarija v pritlični hiši s 4 sobami,
vežo, kuhinjo in gospodarskimi poslopji,
vse v najboljšem stanu; potem 4 orali
zemlje (njive, travniki in gozd v ravnini)
se prodaja z vsemi gospodarskimi potreb-
ščinami za 4500 gld. 1500 gld. lahko
ostane. Hiša je pripravna tudi za gostilno,
ker ni nobene v vasi. Ponudbe sprejema
posestnik Karol Baumgartner, Schirmdorf
št. 23, Abstall pri Radgoni. 134 2-1

Orgel več vrst, dobro vglasbene od
20 do 40 gld. priporoča za učence orga-
niste Martin Vračun, orgljarški delavec
v Zibiki, pošta Pristova (Staj.) 145 3-1

Posestvo ob glavni cesti na Zgornjem
Hlapju pri Sv. Jakobu v Sloven. gor. se
proda za 3600 gld., 800 gld. lahko ostane.
Obsega 6 oralov lepega sadonosnika, 1
oral 12 □ sežnjev vinograda, 2 orala
gozda, hiša z gospodarskim poslopjem in
žgarnjarno. Valentin Purgaj, Leitersberg
pri Mariboru. 149 1-1

Lepa hiša s 4 sobami, z 2 kuhinjama
in kletjo, gospodarsko poslopje, lep vrt,
3 orali njive in travnika, se prodaja za
4000 gld. na Gornji Polskavi št. 68. Ker
leži hiša na glavni cesti ne daleč od cer-
kve, je zelo pripravna za penzionista ali
obrtnika. 147 3-1

Kupi se.

Hiša s 3 ali 4 sobami in z jedno
kuhinja, pripravno za malo trgovino, blizo
kakoga mesta, ali pa med Pragarskem in
Ptujem, Mariborom in Spod. Dravogradom,
Špilsfeldom in Radgono, ne daleč od cerkve
in železniške postaje. želim kupiti. Zraven
mora biti tudi vrt in mal sadonosnik. Na-
slov pri upravištvu. 182 3-1

Trte za koše plesti, debele in drobne,
želim kupiti Janez Deučman, Sv. Ilj v
Slov. gor. (Egydi Tunel). 150 2-1

V najem se da.

Trgovina s krčmo v Mariborski
okolici se da takoj v najem. Ponudbe na:
A. Dolinšek, poste restante Maribor.
133 2-1

Gostilno da v najem Ana Šobernik v
Spod. Dupleku pri Vurberku. 139 2-1

Proste službe.

Močnega mesarskega učenca
sprejme Friderik Reisman v Mariboru,
koroške ulice št. 66. 118 3-2

Pomočnik k orgljavcu in cerkovniku
se sprejme pri g. Janezu Füršt, organistu
v Apačah pri Radgoni. 125 3-2

Služba cerkovnika in orgljarja
je izpraznjena ter se zamore s 1. majem
nasfopiti. — Cerkevno predstojništvo v
Cirkovcah pri Pragarskem. 113 3-2

Slikarskega učenca, kateri ima
veselje do slikarstva in risanja ter je
dokro dovršil ljudsko šolo, sprejme Anton
Bratkovič, slikarski mojster, Gradec, Grün-
gasse št. 38. 130 3-2

**Pridnega kovaškega pomaga-
ča** sprejme takoj Mat. Bregant, kovač v
Orehovi vesi pošta Hoče. 140 3-1

Bučne olje se bode začelo delati pri
Mariji Vodenik v Studenicah 21. aprila
t. l. Prosi se uljudno, naj lastniki prine-
sejo suhega bučnega drčja (zrnja). 2-1

Mlad oženjen šafar, dobro izurjen
v poljedelstvu kakor tudi v vinograd-
ništvu, želi nastopiti službo pri kaki večji
grajščini. Ponudbe na upravištvu. 3-2

Razglednice

(Ansichtskarten)
vsake velikosti tiska prav lično podpisana
tiskarna. — Za vsako razglednico se do-
poslje fotografija, katera se na zahtev
nepoškodovano povrne.
Za mnogobrojna naročila se priporoča
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Novo!

Molitvenik Sveto opravilo.

Za mladino in tudi za odrasle.

Spisal

Jožef Čede,
kapelan.

Cena 70 vin., po pošti
10 vin. več.

— Priporoča —

tiskarna sv. Cirila.

Novo!

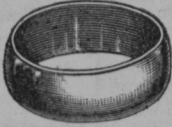
Službo

občinskega tajnika, posojilničnega uradnika ali pa pri notarijatu in odvetniku **išče** mož, ki je napravil izpit z izvrstnim uspehom v zemljeknjigovodstvu. Naslov in spričevala pri upravnistvu.

Dragotin Karner,

zlatar in dolbec v Mariboru, Freihaugasse šte. 2,

se priporoča
v popravila in izde-
lovanja

zlatnine
in v vsakovrstne
vrezbe

k hitri in nizkoceni postrežbi. 136 3-2

• Tukaj se dobijo zakonski prstani najcenejše. •

Trgovina z železnino v Radgoni

Štefan Kaufman

priporoča slavnemu občinstvu najboljše
ocelne motike, lopate in pristno šta-
jersko železo.

• Vse po najnižji ceni. •

Solidna in točna postrežba.

115 5-3

Izvrsten zdravnik

138 3-1

z večletno prakso v bolnišnicah v Pragi, Inomostu in Dunaju **išče** službe kot zdravnik na deželi v kraju s slovenskim ali slovensko-nemškim občevalnim jezikom. — Isti zamore tudi prevzeti prakso od starejšega tovariša z primerno odkupnino. — Ponudbe na: **dr. Č. upravnistvu lista.**

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu vsakovrstne podobice, molitvenike, rožne vence, svetinjice, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, svetinjice različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak urad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Zelite li 562 9-7
več jajec po zimi?
več in boljsega mleka?
kmalu debele, lepe svinje?
zdrava, dobro rejena teleta?
moč., trpež. uprežno živino?
potem primešajte h krmi
• Barthelovo krmilno apno •
in: ~~nikdar~~ vam ne bode žal,

Navodila razpošilja zastoj
M. Barthel & Co., Dunaj X

Prodajalnice v Mariboru:
M. Berdajs, L. H. Korošec, Franc
Frangelj, Josip Kavčič, S. Novak,
Max Wolfram in Pahnerja sinovi.

Posojilnica pri Sv. Lenartu v Slov. gor.,

reg. zadruga z neomej. poroštvom,

daje na znanje, da bo imela

svoj redni občni zbor

dne 18. aprila 1902

ob 10. uri dopoldne v lastni hiši

ter se vdeležniki k zborovanju uljudno vabijo.

Dnevni red:

1. Potrjenje letnega računa za l. 1901.
2. Izvolitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
3. Razdelitev čistega dobička. 151 2-1
4. Privoljenje remuneracije načelstvu in tajniku.
5. Predlogi.

Načelstvo.

Kot
dobrota
za vsako družino se
izkazuje uporaba =
Kathreiner-
= Kneippove
sladne kave.

Nobena skrbna gospodinja
naj se ne pomišlja dalje
uvesti to zdravo pljačo.

Najbolj priporočna primes
in najboljše nadomestilo
za zrnato kavo.

Kathreiner-Kneippova sladna
kava se dobiva pristna
samovizvirnih zavojčkih z
varstveno znamko »župnik
Kneipp« in imenom
Kathreiner.